

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu

(Resmî Gazete ile ilân : 4 . II . 1954 - Sayı : 8625

No.
6235

Kabul tarihi
27 . I . 1954

I - Odalar Birliği

MADDE 1. — Türkiye hudutları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen salâhiyetli olup da meslekî faaliyette bulunan bütün sivil ve askerî yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarları, teşkilâtı içinde tophyan hükmi şahsiyeti haiz (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) kurulmuştur.

Birliğin merkezi Ankara'dadır.

MADDE 2. — Âmme hizmetlerine yarar bir teşekkül olan birliğin maksat ve gayeleri şunlardır :

a) Bütün mühendis ve mimarları ihtisas kollarına ayırmak ve her kol için lüzum gördüğü yerde oda tesis etmek, bu suretle aynı ihtisasa mensup meslektaşları bir odanın bünyesinde toplamak;

b) Âmmenin ve memleketin menfaatleri, meslekin inkişafı, meslek mensuplarının hak ve salâhiyetleri bakımından lüzumlu gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak;

c) Meslek ve menfaatleri ile alâkalı işlerde resmî makamlarla iş birliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, meslekle alâkalı bilcümle mevzuatı, normları, fennî şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki düşünceleri alâkalılara bildirmek.

MADDE 3. — Birliğin idare uzuvları şunlardır

- a) Birlik umumi heyeti;
- b) Birlik idare heyeti;
- c) Birlik umumi kâtipliği;
- d) Yüksek haysiyet divanı.

MADDE 4. — Birlik umumi heyeti; her yıl odalar umumi heyetlerince odaya kayıtlı âzanın yüzde beşi nispetinde ve üç kişiden az olmamak üzere seçilecek delegelerden teşekkül eder.

Birliğin maksadı teşekkülüne ait kararları almak, idare heyeti çalışmalarını incelemek ve direktifler vermek, hesaplarını tetkik etmek, gelir ve gider bütçelerini, muvakkat veya daimî ücretli ve ücretsiz vazifelilerin tâyinini yapmak ve ücret miktarlarını tesbit etmek, meslekî inkişaf ve gerekli faaliyetler hakkında sahalara ve esaslar tâyin etmek, idare heyeti âzası ve yedeklerini, birlik umumi kâtibini, birliğin haysiyet divanına vereceği âza ve yedeklerini ve murakıpları seçmek umumi heyetin vazife ve salâhiyetleri meyanındadır.

MADDE 5. — Birlik idare heyeti; her oda bir âza ile temsil edilmek üzere birlik umumi heyetince mevcut oda adedine göre seçilecek âzalardan terekkübeder.

MADDE 6. — Birlik idare heyetinin vazifeleri :

Umumi heyetçe alınacak kararları tatbik etmek, odaların çalışmalarını kontrol

ve teshil etmek, bu kanunla tanınan hak ve salâhiyetlerin iyi bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve birliği dâhilde ve hariçte temsil etmek.

MADDE 7. — Birlik umumi kâtibinin vazifesi, birlik muamelâtını ve idare heyeti işlerini muntazam bir şekilde yürütmekten ibarettir.

Umumi kâtip idare heyetinin tabîî âzasıdır.

MADDE 8. — Yüksek haysiyet divanı :

- a) Bayındırlık Vekâleti Bayındırlık Meclisince seçilecek bir temsilci;
- b) Temyiz Mahkemesi Umumi Heyetince seçilecek bir temsilci;
- c) Devlet Şûrası Umumi Heyetince seçilecek bir temsilci;
- d) Odalar birliği umumi heyetince seçilecek iki temsilcinin iştirakiyle teşekkül eder.

MADDE 9. — Yüksek haysiyet divanına seçilen asıl ve yedek âzanın müddeti iki yıldır. Müddeti dolanlar yeniden seçilebilir.

MADDE 10. — Yüksek haysiyet divanı mürettep adediyle iğtima eder ve ekseriyetle karar verir. Yüksek haysiyet divanı oda haysiyet divanı kararıyla vâkı itirazları evrak üzerinden tetkik ve esbabı mucibe beyaniyle tasdik eder veya bazar ve dosyayı alâkalı odaya iade eder.

Oda haysiyet divanı, kararında ısrar ettiği takdirde nihai karar yüksek haysiyet divanına aittir.

Yüksek haysiyet divanının verdiği nihai karar katî olup aleyhine hiçbir mercie başvurulamaz.

MADDE 11. — Bayındırlık Vekâleti lüzumu halinde yüksek haysiyet divanını toplantıya çağırır ve divanca alınan kararları alâkalılara tebliğ ve infaz eder.

MADDE 12. — Birliğin gelirleri şunlardır :

- a) Odaların tahakkuk eden yıllık gelirlerinin yüzde yirmisi;
- b) Odalarca yapılacak fevkalâde yardımlar;
- c) Neşriyat gelirleri;
- d) Yardım ve bağışlar;
- e) Sair müteferrik gelirler.

II - Odalar

MADDE 13. — Lüzum görülen yerlerde birlik umumi heyeti kararıyla (Türk mühendis ve mimarları odaları) açılabilir.

MADDE 14. — Her ihtisas şubesi için ancak bir oda açılır. Odaların merkezi birlik umumi heyetince tâyin ve tesbit olunur. İhtisasları ve iştigal mevzuları aynı olan mühendis ve mimarlar yalnız bir odanın âzası olabilirler.

MADDE 15. — Odalarda asli âza olabilmek için Türkiye Cumhuriyeti tâbiyetinde olmak ve Türkiye hudutları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen salâhiyetli bulunmak şarttır.

MADDE 16. — Orman ve ziraat yüksek mühendis ve mühendisleri de mensup buldukları cemiyetlerin umumi heyetleri kararıyla oda kurarak birliğe dâhil olurlar.

MADDE 17. — Sayıları oda teşkiline müsait olmayan ihtisas mensupları birlik umumi heyeti kararıyla ihtisaslarına göre en yakın odaya ithal olunur.

MADDE 18. — Her oda kendi umumi heyeti kararıyla tâyin ve tesbit olunacak yerlerde şubeler açabilir ve mümessillikler ihdas edebilir.

MADDE 19. — Odalar bu kanunun 2 nci maddesinin (b) bendinde yazılı maksat ve gayelerden başka, birlik umumi heyetince kararlaştırılan işlerden yalnız odalarını alâkalandıran kısımlar ile vazifelidirler.

MADDE 20. — Odaların idare uzuvları şunlardır :

- a) Oda umumi heyeti;
- b) Oda idare heyeti;
- c) Oda haysiyet divanı.

MADDE 21. — Oda umumi heyeti, odaya kayıtlı asli âzalardan teşekkül eder.

MADDE 22. — Oda umumi heyetinin vazifeleri :

- a) Odaların maksadı teşekkülüne ait kararları almak, idare heyeti çalışmalarını incelemek ve direktifler vermek, hesaplarını tetkik ve bütçesini yapmak;
- b) İdare heyeti, haysiyet divanı âza ve yedekleri ile murakıplarını seçmek;
- c) Birlik umumi heyetine gidecek asıl ve yedek delegeleri seçmek.

MADDE 23. — Oda idare heyeti, oda umumi heyetince seçilen beş veya yedi kişiden teşekkül eder.

İdare heyeti aralarında bir reis, bir umumi kâtip ve bir muhasip seçmek suretiyle vazife taksimi yaparlar.

MADDE 24. — Oda idare heyetinin vazifeleri :

Umumi Heyetçe alınan kararları tatbik etmek ve bu kanunla tanınan hak ve salâhiyetleri iyi bir şekilde kullanmak ve oda ile birlik arasındaki irtibat ve iş birliğini sağlamak.

MADDE 25. — Oda haysiyet divanı, oda umumi heyetince iki sene müddetle seçilen beş kişiden teşekkül eder.

Oda haysiyet divanı mürettep adedi ile ıçtima eder ve ekseriyetle karar verir.

MADDE 26. — Odalara kayıtlı meslek mensuplarından bu kanuna aykırı hareketleri görülenlerle, meslekle alâkalı işlerde gerek kasten ve gerekse ihmal göstermek suretiyle zarara sebebiyet veren veya akdettiği mukavelelere riayet etmeyen veyahut meslek şeref ve haysiyetini muhil durumları tesbit olunanlara kayıtlı buldukları oda haysiyet divanıca aşağıda yazılı inzıbatî cezalar verilir :

- a) Yazılı ihtar;
- b) (25) liradan (100) liraya kadar para cezası;
- c) (100) liradan (1 000) liraya kadar para cezası;
- ç) 15 günden 6 aya kadar serbest sanat icrasından men;
- d) Odadan ihraç.

Bu cezaların verilmesinde sıra gözetilmez. Ancak sebep teşkil eden hâdisenin mahiyet ve neticelerine göre bu cezalardan biri tatbik olunur.

MADDE 27. — Haysiyet divanları tarafından verilen yazılı ihtar ve (100) liraya kadar para cezaları katî olup hiçbir mercie itiraz olunamaz. Ancak 26 nci maddenin (c, ç, d) bentlerinde yazılı cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ve oda idare heyeti yoluyla yüksek haysiyet divanına itiraz olunabileceği gibi, bu cezalar yüksek haysiyet divanının tasdikından geçirilmedikçe de tatbik olunamaz.

MADDE 28. — Serbest olsun, memur veya asker bulunsun muvakkaten sanat icrasından menedilen âzalar hiçbir suretle serbest sahada meslekî faaliyette bulunamazlar. Bunlar hakkında verilen kararlar alâkalılarca bilinmek üzere Bayındırlık Vekâletince münasip görülecek yollarla ilân olunur ve tatbikî ciheti sağlanır. Sanat icrasından meni müddetince memur ve asker âzaların memuriyeti ile alâkalı vazifelerine hâlel gelmez. Bunların meslekî bakımdan kusur ve suçları bu kanun hükümlerine tâbidir.

MADDE 29. — Muvakkaten sanat icrasından menolunanlar sanatlarını icraya devam ederlerse cezaları bir misli daha artırılır.

MADDE 30. — Her türlü oda aidatı ile diğer para cezalarını tebliğ gününden itibaren otuz gün içinde mensup oldukları odaya ödemeyenler hakkında İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre takibat yapılır.

MADDE 31. Odalardan ihraç kararı ancak umumi hükümlere göre medeni haklarını kaybetmiş olanlar veya meslek camiasından uzaklaştırılmalarında mutlak zaruret görülenler hakkında verilebilir.

MADDE 32. — Odaların gelirleri :

- a) Âza kaydiyeleri;
- b) Âza yıllık aidatı;
- c) Âzanın o yıl içinde kazancının Gelir Vergisine matrah olan kısmının binde beşi;
- ç) Hizmet karşılığı alınan ücretler;
- d) Vesika ücretleri;
- e) Neşriyat hasılatı;
- f) Bağış ve yardımlar;
- g) Para cezaları;
- h) İştiraklerden mütevellit kârlar;
- i) Meslekî müsabakalarda derece ve mansiyon alanlarla jüriye âza seçilenlerin alacakları paraların yüzde beşleri;
- k) Müteferrik gelirler.

III - Umumi hükümler

MADDE 33. — Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve meslekî tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve âzalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler.

MADDE 34. — Yabancı mütaahhitler veya yabancı müesseseler :

Türkiye'de Devlet daireleri ile resmî ve hususi bilûmum müessese ve şahıslara karşı re'sen veya yerli müesseselerle müştereken taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlık ile alâkalı işlerde yalnız bu işe munhasır kalmak ve odalar birliğinin mütalâasını almak ve Bayındırlık Vekâletinin tasvibinden geçmek şartıyla yabancı mütehassıs çalıştırabilirler.

MADDE 35. — 34 ncü maddede yazılı hususlardan gayri işlerde yabancı yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimar kullanılabilmesi odalar birliği dare heyetinin mütalâası üzerine Bayındırlık Vekâletince karar verilmesine bağıdır. Yalnız Devlet daireleri ile resmî ve hususi müessese ve şahıslar tarafından

istişari vazifelerle getirilen ve teknik tedrisat için gelenler bu kayda tâbi değildirler. Bunlar da ancak getirildikleri iş mevzuu dâhilinde kalarak bunların haricinde meslekî faaliyette bulunamazlar.

MADDE 36. — 34 ve 35 nci maddeler gereğince gelen yabancı meslek mensupları Türkiye’de bir aydan fazla kaldıkları takdirde ihtisaslarına en yakın odaya müracaatla geçici âza olarak kaydolunurlar.

MADDE 37. — Yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar kanunen kendilerine verilmiş olan unvandan başka her hangi bir unvan kullanamazlar.

MADDE 38. — Bu kanunun 33 ve 34 nci maddelerinde yazılı vecibeleri yerine getirmiyen yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar Türkiye’de meslekî faaliyetten menedilirler.

MADDE 39. — Bu kanun hükümleri müteşebbis heyetlerce ihzar ve birlik umumi heyetince tasvip edilecek bir talimatname ile tatbik olunur.

MUVAKKAT MADDE 1. — Türkiye’de mevcut bilûmum yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar bu kanunun neşrinden itibaren iki ay içinde Bayındırlık Vekâletinden alacakları birer beyannameyi doldurarak buldukları yer bayındırlık müdürlüklerine veya doğrudan doğruya Bayındırlık Vekâletine vermeye mecburdurlar.

MUVAKKAT MADDE 2. — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay içinde Bayındırlık Vekâletinin teşebbüsü ile mezkûr tarihte faaliyet halinde bulunan meslekî birliklerce gönderilecek ikişer temsilci ile Bayındırlık Vekâletinin tâyin edeceği beş temsilciden müteşekkil müteşebbis heyet Bayındırlık Vekâletinde toplanır. Kanunun neşrinden itibaren üç ay içinde odalar birliği talimatnamesiyle kurulacak odaların hazırlıklarını ve ilk umumi heyet toplantısı için lüzumlu diğer bilûmum hazırlıkları tamamlar ve ilân eder. Kanunun neşrinden itibaren altı ay içinde o tarihte faaliyette bulunan birlikler umumi heyetlerini tophyarak üç kişiden az olmamak üzere kayıtlı âzalarının yüzde beşi nispetinde delegelerini seçer, bunların isim ve adreslerini Bayındırlık Vekâletine bildirir. Vekâletçe bir ay içinde birliklerce seçilen delegelere yazılı davetiye gönderilerek toplantıya davet olunur. Toplanan bu heyet Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliğinin birinci umumi heyetini teşkil eder.

Umumi heyet, toplantısını idare etmek üzere bir reis, iki reisvekili, dört de kâtip seçer. Bu heyet kararlarını ekseriyetle verir. Yalnız talimatnameye ait kararlarda üçte iki ekseriyet aranır.

MUVAKKAT MADDE 3. — Birinci odalar birliği umumi heyetinin vazifeleri:

- a) Müteşebbis heyet tarafından hazırlanmış bulunan odalar birliği talimatnamesini müzakere ve kabul etmek;
- b) Kurulması icabeden ve müteşebbis heyet tarafından hazırlanmış olan odaları tesbit etmek ve oda teşkili mümkün olmayan meslek mensuplarının hangi odaya kayıtlı olacaklarını tetkik ve tâyin etmek;
- c) Odalar birliği idare heyetini ve yedeklerini seçmek;
- ç) Odalar birliği umumi kâtibini ve murakıplarını seçmek;
- d) Yüksek haysiyet divanı âzalarını ve yedeklerini seçmek.

MADDE 40. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 41. — Bu kanun hükümlerini icraya Bayındırlık ve Adalet vekilleri memurdur.

1 Şubat 1954

Riyaseti Cumhura yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 29 . I . 1954 ve 2/260, 390
Bu kanunun ilânının Başvekâlete bildirildiğine dair Riyaseti Cumhurdan gelen tezkerenin tarih ve numarası : 1 . II . 1954 ve 4/43
Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları : Cilt Sayfa
8 313
27 182,394:400

[İnikat : 34 — 74 sıra numaralı matbua 34 ncü İnikat zaptına bağlıdır.]